

Standard č. 3	Informovanost o výkonu sociálně-právní ochrany dětí
Kritérium	
3a	Orgán sociálně-právní ochrany zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup či jiným vhodným způsobem vnitřní pravidla a postupy jím vytvořené za účelem naplnění těchto standardů kvality sociálně-právní ochrany při poskytování sociálně-právní ochrany.
Základní orientace zaměstnanců i klientů v systému písemně zpracovaných vnitřních pravidel a postupů pracoviště a její dostupnost.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Všechny vnitřní pravidla a postupy, které byly vytvořeny a shromážděny za účelem naplnění standardů kvality SPOD, jsou v elektronické i tištěné podobě přístupné všem referentům SPOD. V elektronické podobě jsou pro referenty SPOD standardy uloženy na iPortálu MMK – OSO – záležitosti odboru – OSPOD a na disku U. V tištěné podobě jsou uloženy pro referenty SPOD i pro klienty u vedoucí OSPOD v kanceláři č. 417 a u vedoucí OSO v budově D MMK, v kanceláři č. 204, a to včetně příloh. Standardy č. 1, 3 a 13 jsou zveřejněny na nástěnkách, které jsou umístěny v čekárnách OSPOD. ➤ Všichni referenti SPOD jsou s jednotlivými standardy, včetně jejich revizí, prokazatelně seznámeni. ➤ Revize standardů kvality SPOD bude provedena dle potřeby, minimálně však jedenkrát ročně, a to k 30.06. každého kalendářního roku. Za revizi standardů kvality SPOD jsou zodpovědné Bc. Brigita Svoreňová, DiS., a Irena Minarčíková, DiS. ➤ Dokumenty, které jsou nezbytné pro informování klientů, tj. především informace potřebné k řešení jejich životních situací, včetně konkrétních vzorů pro podání návrhů k soudům, jsou přístupné v elektronické podobě na internetových stránkách MMK – www.karvina.cz, v sekci Potřebuji vyřídit – Sociální ochrana, kde klienti mohou získat „návod“ na řešení životních situací týkajících se nezletilých dětí, včetně kontaktů na referenty SPOD a povinné zveřejněných standardů. Ve formě informačních letáků jsou zpřístupněny v čekárně OSPOD, ale také jsou klientům k dispozici u institucí pracujících s dětmi a mládeží a ve zdravotnických zařízeních.
3b	Orgán sociálně-právní ochrany má zpracovány informace o rozsahu a podmínkách poskytování sociálně-právní ochrany, a to ve formě srozumitelné cílové skupině. Tyto informace jsou veřejně dostupné.
Srozumitelnost a dostupnost informačního materiálu.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ OSPOD zabezpečuje výkon státní správy na úseku SPOD v souladu se zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. ➤ Předním hlediskem SPOD je zájem a blaho dítěte, ochrana rodičovství a rodiny a vzájemné právo rodičů a dětí na rodičovskou výchovu a péči. Přitom se přihlíží k širšímu sociálnímu prostředí dítěte. Zájem a blaho dítěte je deklarováno Úmluvou o právech dítěte čl. 3 bod 1 a ustanovením § 5 zákona o SPOD. ➤ Sleduje ochranu práv dětí se znalostí problémů a místních podmínek. ➤ Poskytuje preventivní a odborné poradenství v oblasti SPOD. Pomáhá rodičům, osobám odpovědným za výchovu dětí a jiným fyzickým osobám při řešení problémů v oblasti péče o dítě a NRP. ➤ Sleduje nepříznivé vlivy působící na děti a činí opatření směřující k ochraně dítěte. ➤ Vyhledává děti, kterým je třeba zajistit péči v NRP formou pěstounské péče nebo osvojení. ➤ Zabezpečuje výkon sociální kurately se zaměřením na nezletilé a mladistvé, kteří činí výchovné problémy, zanedbávají školní docházku, požívají alkohol nebo návykové látky, dopouští se protiprávního jednání, páchají přestupky, trestnou činnost apod. ➤ Zajišťuje projednávání přestupků dle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. ➤ Pokuty uložené za správní delikty vybírá a vymáhá Odbor ekonomický MMK (dále jen OE), oddělení poplatků a pohledávek. ➤ OSPOD poskytuje sociálně-právní ochranu všem dětem „bez rozdílu“ do jejich 18 let věku a je bezplatná.

- Dítě má právo požádat OSPOD o pomoc, a to i bez vědomí rodičů. Dítě má právo vyjádřit se při projednávání všech záležitostí, které se ho dotýkají, a to i bez přítomnosti rodičů a jiných osob odpovědných za jeho výchovu.
 - Každý občan je oprávněn upozornit OSPOD na porušení povinností zneužití práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti nebo na ohrožené dítě.
 - OSPOD při poskytování SPOD, včetně realizace metod sociální práce, bere ohled na rodiče, jako nositele rodičovské odpovědnosti.
 - Referenti SPOD respektují právo dětí a členů rodiny na ochranu soukromí a rodinného života, včetně nedotknutelnosti obydlí. To neplatí, jestliže je ohrožen život, zdraví a nepříznivý vývoj dítěte.
 - Referenti SPOD podávají informace formou a způsobem, aby jim klienti a děti byli schopni porozumět.
 - OSPOD je oprávněn zpracovávat vyžádané osobní údaje v rozsahu, který je nezbytný k plnění úkolů podle zákona o SPOD, a to i tehdy, jestliže se jedná o osobní údaje uvedené v zákoně č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, jako citlivé.
 - Referenti SPOD jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se při provádění SPOD nebo v přímé souvislosti s tím seznámili, pokud zákon nestanoví jinak. Povinnosti zachovávat mlčenlivosti mohou být zaměstnanci zproštěni pouze tím, v jehož zájmu tuto povinnost mají, a to písemně s uvedením rozsahu a účelu.
 - **Zákon o SPOD vymezuje okruh dětí, na které se SPOD zejména vztahuje:**
 - jejichž rodiče zemřeli, neplní povinnosti plynoucí z rodičovské odpovědnosti, nebo nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské odpovědnosti;
 - byly svěřeny do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče, a tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěřeni dítěte do její výchovy;
 - vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku, nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy, požívají alkohol nebo návykové látky, jsou ohroženy závislostí, žijí se prostitutkami, spáchaly trestný čin, nebo děti mladší 15 let, spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem, opakovaně nebo soustavně páchají přestupky nebo jinak narušují občanské soužití;
 - opakovaně se dopouští útěků od rodičů nebo jiných fyzických nebo právnických osob odpovědných za výchovu dítěte;
 - na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, svobodu, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění, nebo je podezření ze spáchání takového činu;
 - které jsou na základě žádosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte opakovaně umístovány do zařízení zajišťujících nepřetržitou péči o děti nebo jejich umístění v takových zařízeních trvá déle než 6 měsíců;
 - které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami;
 - které jsou žadateli o udělení mezinárodní ochrany, azylanty nebo osobami požívajícími doplňkové ochrany, a které se na území České republiky nacházejí bez doprovodu rodičů nebo jiných osob odpovědných za jejich výchovu;
- pokud tyto skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dětí nebo jsou anebo mohou být příčinou nepříznivého vývoje dětí.
- **V rámci SPOD nejsou řešeny:**
 - sousedské spory, jejichž svědky jsou nezletilé děti,
 - občanské soužití v domech,
 - majetkové vztahy mezi rodiči,
 - sepisování návrhů k soudu na žádost občana. V těchto případech referenti SPOD poskytnou odborné poradenství nebo vzor návrhu. Ve zvlášť zřetelných případech, s ohledem na zájem dítěte, je možné učinit výjimku.

- mediace
- předávání dárek a korespondence dětem ze strany rodičů a osob blízkých dítěti prostřednictvím OSPOD.

➤ **Rozsah SPOD je dán situací dítěte a jeho rodiny, který vychází z vyhodnocení situace dítěte v souladu se zákonem o SPOD.**

Platná legislativa:

- usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku ČR,
- sdělení FMZV č. 104/1991 Sb., o úmluvě o právech dítěte,
- zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,
- zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních,
- zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád,
- zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže,
- zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních,
- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád,
- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákon,
- zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád),
- zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody,
- zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby,
- zákon č. 257/2000 Sb., o Probační a mediální službě,
- zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách,
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích,
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679, obecné nařízení o ochraně osobních údajů (dále jen "GDPR"),
- zákon č. 325/1999 Sb., o azylu,
- zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců,
- vyhláška č. 473/2012., o provádění některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí,
- směrnice MPSV č. 2013/26780-21 ze dne 19. září 2013 o stanovení evidence dětí a obsahu spisové dokumentace o dětech vedené orgány sociálně-právní ochrany dětí.

V náročných životních situacích dítěte, ke kterým dochází v důsledku rozchodu nebo rozvodu rodičů, jsou děti s ohledem na jejich věk, seznamovány referenty SPOD, pokud tak neučiní rodiče, s možnými problémy a situacemi, které mohou nastat. Za tím účelem jsou jim předávány informační brožurky – viz příloha č. 43 a č. 44 standardů.

Rodiče, kteří se rozcházejí nebo rozvádějí, jsou informováni referenty SPOD o průběhu soudního řízení, především jsou nabádáni, aby v případě rozchodu či rozvodu měli na paměti zájem svých dětí a dbali na jejich přání – viz příloha č. 45 standardů.

Zpracovaný informační materiál, který obsahuje základní informace o rozsahu poskytování sociálně-právní ochrany dětí, srozumitelný pro děti, rodiče i širokou veřejnost, je vypracován ve formě letáku. Tento je dostupný na internetových stránkách, ale také v čekárně OSPOD a u dalších institucí – viz standard 3a.

LETÁK - potřebujete poradit nebo řešit následující životní situaci:

- **Sociálně-právní ochrana dětí**
- Svěření dítěte do péče
- Stanovení, případně zvýšení výživného
- Kontakt dítěte s rodičem, který jej nemá v péči
- Zbavení, omezení rodiče rodičovské odpovědnosti

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Určení, popření (případně přiznání nebo zbavení) otcovství ➤ Určení či změna jména nebo příjmení dítěte ➤ Špatná péče některého z rodičů o dítě ➤ Týrání, zneužívání či zanedbávání dítěte ➤ Dítě ohrožené domácím násilím ➤ Náhradní rodinná péče ➤ Svěření dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu ➤ Vyřizování žádostí o svěření dítěte do pěstounské péče ➤ Vyřizování žádostí o svěření dítěte do osvojení ➤ Kontakt dítěte v pěstounské péči s biologickou rodinou ➤ Uzavírání dohod o výkonu pěstounské péče ➤ Zajišťování vzdělávání pěstounů ➤ Kurátoři: ➤ Podezření na zneužívání návykových látek ➤ Záškoláctví ➤ Závadová parta ➤ Výchovné problémy s dětmi ➤ Útěky dětí z domu ➤ Krádeže ➤ Přestupky nebo jiné protiprávní jednání ➤ Pro děti: ➤ Máš problém ve škole – šikana, vztahy se spolužáky ➤ Máš problém doma ➤ Rodiče o Tebe špatně pečují ➤ Rodiče Tě nepřiměřeně trestají V těchto případech kontaktujte OSPOD: ➤ Pro písemný kontakt: <i>Magistrát města Karviné, K. Fryštátská 72/1, 773 24 Karviná-Fryštát, email: epodatelna@karvina.cz</i> ➤ Pro telefonický kontakt: 596 387 111 ➤ Pro osobní kontakt: <i>Karviná-Fryštát, K. Šliwky 50 (budova C)</i> 3. patro - referenti SPOD pro sociálně-právní ochranu dětí a náhradní rodinnou péči 4. patro - referenti SPOD - kurátoři pro děti a mládež Informace o činnosti OSPOD najdete také na internetových stránkách www.karvina.cz, v sekci Odboru sociálního nebo v sekci Potřebuji vyřídit – Sociální ochrana, kde jsou zveřejněny i vzory podání k okresnímu soudu. ➤ Pokud se vyskytne velmi závažný problém, který je nutné řešit okamžitě a nelze vyčkat do dalšího pracovního dne, kontaktujte nás prostřednictvím bezplatné linky Městské policie Karviná 156. Zaručujeme Vám: ➤ Profesionální pomoc ➤ Diskrétní jednání ➤ Bezbariérový přístup

Zpracoval: Bc. Brigita Svoreňová, DiS., Irena Minarčíková, DiS.

Dne: 30.06.2021

Datum účinnosti: 01.08.2021

Schválil: Mgr. Martina Smužová, MPA, vedoucí OSO

Dokument je závazný pro: vedoucí OSO, vedoucí OSPOD, referenty SPOD